

SCHOOLGIDS

2010-2011

DE **MARIËNDAEL**
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

Samen laten we elke kind groeien

INHOUD

	VOORWOORD	3
1	ONZE SCHOOL	4
2	ONS ONDERWIJS	5
3	ZORG OP MAAT	8
4	ONDERWIJSACTIVITEITEN	9
5	OVERIGE ACTIVITEITEN	10
6	SPECIALE ZORG BIJ SPECIFIEKE BEHOEFTE	11
7	SCHOOLVERLATERS	12
8	VAKANTIES EN VRIJE DAGEN	13
9	DAGELIJKSE ZAKEN	14
10	ZIEKTE EN VERZUIM	15
11	SAMENWERKING MET OUDERS	16
12	VEILIG OP SCHOOL	18
13	OVERIGE ZAKEN	21
	BIJLAGEN	22
	- BIJLAGE 1 ONS TEAM	22
	- BIJLAGE 2 NAMEN EN ADRESSEN	24
	- BIJLAGE 3 SAMENWERKING ORGANISATIES	26

NB Als we in deze schoolgids over 'ouders' spreken, kunt u ook 'verzorgers' of 'wettelijk vertegenwoordigers' lezen. Daar waar 'hij' staat, kunt u ook 'zij' lezen.

MARIËNDAEL

SCHOOLGIDS

2010-2011

Deze gids van scholengemeenschap Mariëndael locatie Doetinchem geeft u informatie over het schooljaar 2010-2011. We bieden speciaal onderwijs (so) aan leerlingen in de leeftijd van vier tot dertien jaar met een lichamelijke of meervoudige beperking of langdurige ziekte. Hiermee zijn we een zogeheten cluster 3-school. Op onze school kunnen de leerlingen, zo dicht mogelijk bij huis, hun onderwijs, (revalidatie-)behandeling en zorg genieten.

3

Onze school maakt deel uit van stichting De Onderwijsspecialisten. Onder dit bestuur werken we samen met de andere aangesloten scholen (met name de regionale scholen en overige locaties van Mariëndael). We willen onze kwaliteit van onderwijs vasthouden, uitbreiden en optimaliseren. Een professioneel, enthousiast en betrokken team werkt hier hard aan. Als hoofdzaak werken wij, samen met u, aan de ontwikkeling van uw kind.

U kunt hierin lezen waar onze school voor staat, hoe we ons onderwijs vormgeven en hoe we samenwerken met revalidatiecentrum Groot Klimmendaal en zorginstelling Zozijn. Tevens vindt u hierin praktische informatie zoals het vakantierooster, belangrijke afspraken en nuttige adressen.

Als u vragen heeft, of de school wilt bezoeken, aarzel niet en neem gerust contact met ons op.

Ik wens u veel leesplezier maar bovenal een prettig schooljaar.

Namens het schoolteam,
Hester Dahm
Directeur

1

ONZE SCHOOL

- 4 **Wij streven ernaar ons onderwijsaanbod af te stemmen op de wensen en behoeften van onze leerlingen. Met het onderwijs dat aan onze school wordt gegeven, bereiden we de leerlingen voor op hun latere functioneren in de maatschappij: in leef-, woon- én werksituatie. Dit noemen wij transitie.**

Wij creëren een overzichtelijke leeromgeving, waarbinnen de leerlingen zich veilig voelen en geborgen weten, zonder dat zij in een uitzonderingspositie worden geplaatst.

Binnen onze school kan de leerling gewoon met alles meedoen, van sporten tot en met schooluitstapjes. Kortom, wij scheppen binnen onze school een klimaat waarin de leerlingen worden aangesproken op hun mogelijkheden en leren omgaan met hun beperkingen. Daarnaast streven wij naar een pedagogisch klimaat, waarin naast een duidelijke structuur, openheid wordt geboden en waarin de leerlingen zich optimaal in een ononderbroken proces kunnen ontwikkelen.

Onze leerling

Op onze school geven we onderwijs aan kinderen van 4 tot 13 jaar met een lichamelijke of meervoudige beperking en aan langdurig zieke leerlingen. Door ons onderwijs begeleiden wij onze leerlingen in het ontwikkelen van individuele mogelijkheden. We streven naar maatwerk, zodat de capaciteiten van onze leerlingen volledig benut worden.

**Wij ontwikkelen
samen
individuele
mogelijkheden**

2 ONS ONDERWIJS

Ons onderwijs is ingedeeld in kleurstromen: de confetti-, oranje, gele, groene, blauwe en rode stroom. Elke stroom werkt met zijn specifieke kerndoelen.

De stromen

De confettistroom

Het jonge kind van ongeveer 4 tot 7 jaar begint in de confettistroom. Het onderwijsaanbod is dan nog niet verdeeld in stromen, maar voor alle kinderen gericht op basisontwikkeling. Hiervoor is gekozen, omdat bij zeer jonge kinderen nog vaak onvoldoende duidelijk is welk onderwijsaanbod het best bij een leerling past. De hulpvraag bij deze kinderen is nog vaak ongedifferentieerd. Daarom zal in eerste instantie het onderwijs vooral gericht zijn op de naaste ontwikkelings- en begeleidingsbehoeften en nog niet, of in mindere mate, op het toekomstperspectief en de uiteindelijke cognitieve mogelijkheden.

De oranje stroom

In de oranje stroom zitten leerlingen in de leeftijd van 4 tot en met 13 jaar met een ernstig meervoudige beperking. Over het algemeen hebben deze leerlingen een jong ontwikkelingsniveau. Er is vaak veel onduidelijkheid over de ontwikkelingsmogelijkheden en veelal is het gedrag moeilijk interpreteerbaar. De vaak aanwezige medische problematiek vraagt om veel begeleiding en specifieke kennis. Vandaar de samenwerking met een zorgassistente van zorginstelling Zozijn. De klassenleiding probeert voor de leerling de nodige voorwaarden te bewerkstelligen zodat het kind zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.

De gele stroom

De kerndoelen van het onderwijs in deze stroom zijn met name praktische en sociale redzaamheid en communicatie. Hiermee verstaan we alle vaardigheden waarmee uw kind zich nu en later zo zelfstandig mogelijk in de maatschappij kan bewegen. Voorbeelden hiervan zijn: aan- en uitkleden, boodschappen doen, eenvoudige huishoudelijke bezigheden en een zinvolle tijdsbesteding. Deze leerlingen zullen vrijwel altijd doorstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs. In de gele stroom zitten leerlingen in de leeftijd van 6 of 7 jaar tot maximaal 13 jaar.

De groene stroom

In de groene stroom zitten leerlingen in de leeftijd van 6 tot maximaal 13 jaar. Uitgangspunten voor het onderwijs in de groene stroom zijn de kerndoelen zeer moeilijk lerenden (ZML) en meervoudig gehandicapten (MG) van de SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling), waarbij de leerstofspecifieke doelen in dienst staan van de leerstofoverstijgende doelen. Het rekenen staat in dienst van klokkijken of het leren omgaan met geld. Alhoewel alle vakken worden aangeboden, ligt de prioriteit bij communicatie en zelfredzaamheid.

Deze kinderen leren vaardigheden om de taal in het dagelijks leven zo goed mogelijk te gebruiken. De leerlijn taal en communicatie wordt gebruikt om de onderwijsvorderingen te volgen.

Het vervolgonderwijs zal voor nagenoeg alle leerlingen het voortgezet speciaal onderwijs zijn.

6 De blauwe stroom

De leerlingen komen op zesjarige of zevenjarige leeftijd, de leeftijd waarop leerlingen naar groep 3 gaan, vanuit de confettistroom in de blauwe stroom. Uitgangspunten voor het onderwijs in de blauwe stroom zijn de kerndoelen van het speciaal onderwijs, waarbij het eindniveau gemiddeld groep 5 van het reguliere basisonderwijs is.

In deze stroom gebruiken we reguliere en remediërende methodes. Op het rooster staan normale schoolvakken, maar het kost de leerlingen meer moeite zich de leerstof eigen te maken, waardoor extra oefening nodig is. Het werktempo ligt dan ook lager dan op de basisschool en in de rode stroom. Om de vorderingen te volgen, wordt gebruikgemaakt van methodegebonden en niet-methodegebonden toetsen. Het vervolgonderwijs voor leerlingen in deze stroom zal na hun 12e jaar in de meeste gevallen praktijkonderwijs zijn.

De rode stroom

In de rode stroom zitten leerlingen van 6 tot en met 12 jaar met een lichamelijke beperking of een chronische ziekte. Uitgangspunt van het onderwijs zijn de kerndoelen van het speciaal onderwijs. Het onderwijsaanbod is gericht op de einddoelen van minimaal groep 6 van het basisonderwijs. Er wordt gebruikgemaakt van reguliere methodes en genormeerde toetsen. Uitgangspunt is dat de cognitieve ontwikkeling zo veel mogelijk wordt gestimuleerd en dat de sociaal-emotionele vaardigheden van de kinderen optimaal worden ontwikkeld. Daarnaast wordt zelfredzaamheid zo veel mogelijk aangemoedigd.

In elke schoolgroep zitten gemiddeld dertien leerlingen. Ten aanzien van sommige vakgebieden wordt groepsoverstijgend gewerkt. Het vervolgonderwijs voor leerlingen in deze stroom zal in de meeste gevallen vmbo (lwoo) of hoger zijn.

Voorgeschreven minimum aantal lesuren

Wettelijk is bepaald dat leerlingen vanaf 7 jaar jaarlijks minimaal 1000 lesuren moeten ontvangen en leerlingen tot en met 6 jaar minimaal 880 uur per jaar. Onze vakantieregeling en jaarplanning zijn daarop gebaseerd.

In sommige gevallen zullen leerlingen op medische indicatie niet aan het minimum aantal lesuren kunnen voldoen. Bij de Inspectie van het Onderwijs zal dan dispensatie worden aangevraagd.

Effectieve leertijd

Omdat onze leerlingen onder schooltijd therapie krijgen en medische en paramedische controles moeten ondergaan in het kader van hun revalidatie, is lesuitval onvermijdelijk. In overleg met het revalidatiecentrum Groot Klimmendaal proberen we de therapietijden zo gunstig mogelijk te plannen, zodat de effectieve leertijd zo hoog mogelijk blijft.

Het werken met 'schoolblokkades' - tijden waarop kinderen niet uit de klas mogen - heeft hierop een gunstige uitwerking. Bij jonge kinderen wordt, waar mogelijk, ook therapie in de klas gegeven, opdat het onderwijsproces zo min mogelijk verstoord wordt.

Het leerlingvolgsysteem

Met het leerlingvolgsysteem (LVS) bedoelen we de manier waarop het werk van de kinderen wordt bekeken en beoordeeld en de middelen die worden gebruikt om vorderingen van leerlingen te volgen, te verzamelen en te registreren. Voor de stroom waarin uw kind onderwijs krijgt, is een stroomplan gemaakt. Hierin wordt beschreven wat de specifieke kenmerken van de leerlingen in deze stroom zijn en welke doelen, inhoud, methodieken en onderwijsactiviteiten er nastreeft en ingezet worden.

Handelingsplan

Voor iedere leerling wordt een individueel handelingsplan gemaakt, dat door u ter goedkeuring wordt getekend. In dit handelingsplan beschrijven we welke doelen we per leergebied in dat schooljaar willen bereiken.

Wanneer bij tussentijdse evaluatie blijkt dat een aanpassing nodig is, stellen we het plan tijdens het schooljaar bij. We gaan dan na waarom de verwachte doelen niet zijn gehaald en zetten eventuele vervolgacties in. Uiteraard bespreken we dit altijd met u.

Leerlingvolgmap

De leraar houdt alle relevante gegevens van elke leerling bij in een leerlingvolgmap. Deze map gaat ieder jaar mee naar de volgende groep.

Groepen in schooljaar 2010-2011

In dit schooljaar starten we met vijf groepen van Mariëndaël, elke groep heeft een eigen leraar en een klassenassistente. Bovendien zijn er twee groepen van kc Anneriet (Zozijn) binnen school.

Omdat wij het belangrijk vinden dat alle kinderen van school zoveel mogelijk samen spelen, hebben we bijna allemaal dezelfde pauzetijden om buiten te spelen. Ook vieren we gezamenlijk in de hal van school feesten zoals met kerst, carnaval of sinterklaas.

**Kinderen
spelen zoveel
mogelijk
samen
buiten.**

3 ZORG OP MAAT

- 8 Voor onze leerlingen bestaat de mogelijkheid om bij specifieke leerproblemen individuele hulp te krijgen. De klassenleiding en directeur bespreken dit met u. Deskundigen die hierbij betrokken kunnen worden zijn: logopedist, orthopedagoog, speltherapeut, psychodiagnostisch medewerker en maatschappelijk werker.

Binnen de school werken ambulante zorgassistentes (via Zozijn), die door middel van een persoonlijk gebonden budget (pgb) kunnen worden ingezet. Onze school is zo ingericht dat de nodige zorg goed geboden kan worden. Zo zijn er ruime verschoningsruimtes en faciliteiten zoals tilliften.

4

ONDERWIJS- ACTIVITEITEN

Onder cognitieve vaardigheden worden de vakken taal, lezen, rekenen en schrijven verstaan. Uiteraard is het van het grootste belang dat leerlingen zich deze vaardigheden naar eigen mogelijkheden eigen maken. Daarvoor worden reguliere basisschoolmethodes en aangepaste methodes gebruikt.

Cognitieve vaardigheden

Als leren lezen, rekenen en schrijven niet lukt, wordt gekeken naar alternatieve manieren om met de buitenwereld te communiceren, zoals bijvoorbeeld met pictolezen.

De computer neemt als leermiddel een belangrijke plaats in. Speciale aanpassingen en/of specifieke software bieden veel mogelijkheden om de leerstof aantrekkelijk en leuk te maken. De computer kan hiermee het leerproces een extra stimulans geven. Op het gebied van rekenen, lezen en klokkijken kunnen de leerlingen door middel van spelletjes ook op eigen niveau vaardigheden extra oefenen.

Kunstzinnige oriëntatie/drama

Naast de gebruikelijke 'schoolse' (leer)vakken, besteden we aandacht aan de meer expressieve vakken zoals muzikale vorming, tekenen en handvaardigheid. Alle groepen krijgen eenmaal per week deze vakken.

Bewegingsonderwijs

De leerlingen krijgen wekelijks in groepjes bewegingsonderwijs in de speelzaal en sporthal Rozengarde. We willen hen zoveel mogelijk bewegingservaring op laten doen om zo de eigen mogelijkheden te ontdekken.

Onze leerlingen krijgen wekelijks zwemonderwijs in zwembad Rozengarde, om ze watervrij te maken en te leren zwemmen, zo mogelijk met een reguliere zwemslag of anders met een eigen zwemslag.

Special Heroes

Special Heroes is een sportstimuleringsproject van De Onderwijsspecialisten in samenwerking met Gehandicaptensport Nederland en NOC*NSF. Doel is de leerlingen te stimuleren meer te bewegen en hen de mogelijkheid te bieden zich aan te sluiten bij een vereniging.

Onze school doet actief mee met dit sportstimuleringsproject en werkt momenteel nauw samen met de sportverenigingen:

- Dans je Fit
- Spindo

Wilt u meer weten over genoemde vereniging dan verwijzen wij u graag door naar www.specialheroes.nl > regio's > REC Groot Gelre > Sportieve Kaart. Hier vindt u contactpersonen, trainingstijden en verdere bijzonderheden over de verenigingen.

Wanneer uw zoon of dochter graag buiten schooltijd wil sporten, kunt u contact opnemen met onze leraar bewegingsonderwijs.

5

OVERIGE ACTIVITEITEN

10

Het leerproces speelt zich niet alleen af in het klaslokaal. Daarom organiseren we op school allerlei activiteiten die de ontwikkeling van de leerlingen optimaal stimuleren.

Schoolreisjes/kamp

In de maanden mei en juni staat een schoolreis gepland voor de leerlingen. Het zou kunnen dat er aan de ouders hiervoor een kleine bijdrage gevraagd wordt. Meer informatie volgt tijdens het schooljaar.

Excursies

In het kader van een wereldoriëntatie-thema gaan de groepen soms op excursie. Door de leerlingen in aanraking te brengen met de wereld buiten het alledaagse gezichtsveld krijgt de begripsvorming beter gestalte en wordt de leerstof sneller opgenomen.

Open ochtend

Deze ochtend wordt jaarlijks georganiseerd voor ouders, opa's, oma's, broertjes, zusjes en alle andere belangstellenden rondom onze leerlingen.

Sportdag

In het voorjaar vindt een sportdag plaats, waaraan leerlingen van de school meedoen. De leraar bewegingsonderwijs houdt u hiervan op de hoogte.

**Leren doe
je niet
alleen in
de klas.**

6

SPECIALE ZORG BIJ SPECIFIEKE BEHOEFTE

Op onze school werken wij zeer nauw samen met de collega's van revalidatiecentrum Groot Klimmendaal.

Eén-kind-één-plan

Eén-kind-één-plan is dan ook het motto voor de praktische uitwerking van deze nauwe samenwerking. Dit motto beschrijft kort en krachtig onze visie: dat een kind niet op te delen is in een deeltje thuis, een deeltje onderwijs en een deeltje revalidatie, maar dat ieder kind een ondeelbaar geheel is. Dit houdt in dat de hulpvragen van u en uw kind ons uitgangspunt zijn.

We gebruiken bij dit plan de methodiek van het Onderwijs-Revalidatie-Activiteiten-Profiel (ORAP). In de ORAP-bespreking hoort u van de teamleden wat hun professionele visie is op de ontwikkeling van uw kind. Zo ontstaat één gezamenlijk plan waarin alle doelstellingen en afspraken voor ouders/kind, onderwijs en revalidatie voor de komende periode helder verwoord staan.

Samenwerking met Groot Klimmendaal

Groot Klimmendaal verzorgt de revalidatie van uw kind. Er wordt gewerkt vanuit een multidisciplinair samengesteld revalidatieteam, dat wil zeggen dat het revalidatieteam bestaat uit medewerkers van verschillende disciplines. Ieder heeft vanuit zijn of haar eigen specialisatie een inbreng in de behandeling van uw kind. Niet ieder kind zal met het hele team te maken krijgen, omdat niet ieder kind elke vorm van therapie nodig heeft.

Behandelingen kunnen individueel of in groepsverband plaatsvinden. Alle behandelingen worden op school en onder schooltijd gegeven. We beschikken over diverse oefen- en behandel-ruimten voor zowel individuele als groepsgebonden therapie.

Combibehandelingen

Ook worden combibehandelingen gegeven. Dit houdt in dat meerdere therapeuten tegelijkertijd behandelen, bijvoorbeeld een fysiotherapeut en een ergotherapeut.

Voor alle therapievormen geldt dat ze worden ingepland via een therapieooster. U wordt op de hoogte gehouden van de hoeveelheid therapieën waarvoor uw kind wordt ingepland. Structurele wijzigingen in het aantal therapieën verneemt u altijd via de revalidatiearts.

Onderwijsondersteuning

Therapeuten geven onderwijsondersteuning in de groepen. Zij richten zich dan niet op individuele kinderen, maar coachen en adviseren de klassenleiding. De therapeuten komen hiervoor in de groepen.

Contact met revalidatieteam

Indien wenselijk kunnen hier individueel afspraken voor gemaakt worden. U kunt een dagdeel met uw kind meelopen om zo meer zicht te krijgen op de therapie momenten in de schooldag.

7

SCHOOLVERLATERS

- 12 **Onze leerlingen zullen veelal rond hun twaalfde, en maximaal op dertienjarige leeftijd, doorstromen naar wellicht een vorm van voortgezet (speciaal) onderwijs.**

Begeleiding van schoolverlaters

Ze kunnen daarvoor, met een indicatiestelling, naar het voortgezet speciaal onderwijs van Mariëndael in Arnhem, maar ook naar een andere school voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio.

Gevolgd procedure

Wanneer uw kind bij de mogelijke schoolverlaters hoort, krijgt u dat een jaar van tevoren te horen. In het jaar daarop wordt met u en uw kind een traject doorlopen, zodat u in januari een advies krijgt voor vervolgonderwijs. In het voorjaar moet u uw kind bij de school van uw keuze hebben aangemeld. U kunt met de directeur contact opnemen wanneer u vragen heeft.

Ambulante Begeleiding

In sommige gevallen kan de leerling doorverwezen worden naar een andere vorm van speciaal onderwijs of naar het regulier onderwijs. Om de overstap naar het regulier onderwijs voor leerlingen met een beperking zo succesvol mogelijk te laten verlopen, kunnen de ouders en de leerling ondersteund worden door de dienst Ambulante Begeleiding van De Onderwijsspecialisten. Gespecialiseerde medewerkers begeleiden de nieuwe school van het kind door hun kennis en de ervaring van het speciale onderwijs over te brengen naar het reguliere onderwijs. Voor meer informatie: www.deonderwijsspecialisten.nl. U kunt ook bellen naar 0314 - 36 37 55.

Traject voor de leerlingen die in 2011 de school verlaten

Ouderavond	Juni 2010
Ouderavond	September/oktober 2010
Toets psychologisch onderzoek (indien nodig)	Oktober 2010
Toetsen Cito/methodegebonden toetsen	November/december 2010
Dossiervorming/dossier psturen Cvl	December 2010/januari 2011
Overleg advies op school	December 2010
Advies op papier	December 2010
Gesprek met ouders omtrent schooladvies	Januari 2011
Actualiseren gegevens	Mei 2011
Overdracht gegevens nieuwe school	Juni 2011

Uitstroom

In het schooljaar 2009 – 2010 zijn vier leerlingen uitgestroomd: twee leerlingen naar het praktijk-onderwijs en twee leerlingen naar het voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerenden.

8

VAKANTIES EN VRIJE DAGEN

2010

Eerste schooldag	16 augustus
Studiedagen	13 september
Herfstvakantie	18 t/m 22 oktober
Studiedag	16 november (hele dag vrij)
Sinterklaasviering	3 december <i>vrij vanaf 12.30 uur</i>
Kerstviering	17 december <i>vrij vanaf 12.30 uur</i>
Kerstvakantie	20 t/m 31 december

2011

Studiedag	3 februari <i>leerlingen hele dag vrij</i>
Carnavalvakantie	7 t/m 11 maart
Studiedag	8 april <i>leerlingen hele dag vrij</i>
Goede Vrijdag	22 april
Pasen	25 april
Studiemiddag	27 mei <i>vrij vanaf 12.30 uur</i>
Hemelvaart + vrije dag	2 en 3 juni
Pinksteren	13 juni
Laatste schooldag	1 juli <i>vrij vanaf 12.30 uur</i>
Zomervakantie	4 juli t/m 12 augustus

9

DAGELIJKSE ZAKEN

14 **Schooltijden**

Maandag	09.00 uur - 15.30 uur
Dinsdag	09.00 uur - 15.30 uur
Woensdag	09.00 uur - 12.30 uur
Donderdag	09.00 uur - 15.30 uur
Vrijdag	09.00 uur - 15.30 uur

Leerlingen jonger dan 7 jaar zijn op vrijdag om 12.30 uur vrij.

Pauzetijden

Alle leerlingen hebben 's morgens een kwartier pauze. Tijdens de middagpauze wordt een halfuur besteed aan brood eten en wordt er een halfuur (bij goed weer) buiten gespeeld.

Overblijven

De leerlingen blijven tussen de middag, in de eigen klas, over op school. Tijdens het overblijven is er altijd een leraar of assistente in de groep aanwezig. Leerlingen nemen brood, fruit en drinken van thuis mee. Om het overblijven zo vlot mogelijk te laten verlopen vragen wij u, afhankelijk van de zelfredzaamheid van de leerling, het brood en fruit zo mee te geven dat de leerling dit zelf kan eten. Dus bijvoorbeeld het brood in kleine stukjes snijden en het fruit van tevoren schillen. Ook vragen we dringend het drinken in goed afsluitbare plastic bekertjes mee te geven om lekken te voorkomen. Als de kinderen na het eten bij goed weer naar buiten gaan, houden personeelsleden toezicht.

Hoofdluis

Op iedere school wordt van tijd tot tijd geconstateerd dat er leerlingen met hoofdluis zijn. Hoofdluis is geen schande, iedereen kan dit krijgen. Maar het is wel belangrijk om iets te doen aan verdere verspreiding. Al onze leerlingen worden elke dinsdag na een vakantie door een aantal moeders gecontroleerd op hoofdluis. Wanneer hoofdluis geconstateerd wordt, neemt de leraar direct contact op met de desbetreffende ouder met de vraag hun kind hiervoor te behandelen. Ook de andere ouders van de groep worden geïnformeerd dat hoofdluis heerst, opdat zij hun kind in de gaten kunnen houden. Als een kind hoofdluis heeft, mag het niet zwemmen.

Kledingvoorschriften

Voor de lessen bewegingsonderwijs is zowel gymnastiek- als zwemkleding vereist en moet een handdoek worden meegenomen van thuis.

Omdat veel van onze leerlingen geholpen moeten worden met aan- en uitkleden, is het prettig en minder tijdrovend als kleding gemakkelijk aan en uit te trekken is. Van de leraar hoort u op welke dagen deze lessen plaatsvinden.

Incontinentiemateriaal

Als leerlingen incontinent zijn, moet vanuit thuis voldoende incontinentiemateriaal mee naar school worden genomen. Dit geldt tevens voor andere specifieke verzorgingsmaterialen. U kunt hiervoor het beste contact opnemen met de klassenassistent.

10 ZIEKTE EN VERZUIM

Schoolverzuim, anders dan bij ziekte, is niet toegestaan. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap eist van de scholen dat ongeoorloofd schoolverzuim direct gemeld wordt bij de leerplichtambtenaar.

Verlofregelingen voor bijzondere omstandigheden

Alleen in uitzonderingsgevallen kan een kind, buiten de vakanties om, bijzonder verlof krijgen. Dit geldt voor:

- familieomstandigheden;
- vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging;
- vakantie: wanneer het kind vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan. De ouders moeten in dat geval een schriftelijke verklaring van de werkgever overleggen.

In alle gevallen dient u minimaal één week vóór het verzuim een schriftelijke aanvraag in te dienen bij de directeur van de school. Heeft u akkoord gekregen voor dit verlof, dan dient u dat ook door te geven aan de revalidatie-secretaresse in verband met het inplannen van de therapie.

Ziek- en betermelding van leerlingen

Wanneer uw kind ziek is, vragen wij u dringend dit tussen 8.30 uur - 9.00 uur te melden aan school via telefoonnummer 0314 - 33 12 66. Degene die u gesproken heeft, zal de ziekmelding doorgeven aan klassenleiding en therapeuten.

Het is prettig wanneer u één dag van tevoren laat weten dat uw kind weer naar school komt. Bij de planning van de therapie kan hiermee rekening worden gehouden.

11

SAMENWERKING MET OUDERS

- 16 **Contacten met u als ouders van onze leerlingen zijn voor het onderwijs van wezenlijk belang. Samen voelen we ons immers verantwoordelijk voor opvoeding en opleiding. Om deze contacten te optimaliseren kent onze school de volgende overlegvormen en activiteiten.**

Groepsouderavond

Aan het begin van het jaar vindt een groepsouderavond plaats. U krijgt dan uitleg over algemene zaken binnen de school en algemene zaken binnen de klas.

Ouderavonden

Alle groepen krijgen tweemaal per jaar een verslag mee naar huis. In januari is dit de tussenevaluatie van het handelingsplan. In juni is dit de eindevaluatie van het handelingsplan. De week nadat dit verslag mee naar huis is gegaan, volgt een ouderavond. Tijdens de ouderavond kunt u spreken met de klassenleiding. Daarnaast legt de klassenleiding minimaal één keer, gedurende de plaatsing van uw kind bij die leraar en assistent, een huisbezoek af. Dit kan belangrijk zijn om over en weer informatie uit te wisselen en om een indruk te krijgen van de leefwereld van de leerling.

Persoonlijk gesprek

Tussentijds is het altijd mogelijk om met de klassenleiding te overleggen. U kunt hen voor en na schooltijd bellen en zo nodig een afspraak maken. U bent natuurlijk van harte welkom op school, maar we vragen u wel van tevoren een afspraak te maken.

Nieuwsbrief

Vier keer per jaar komt de Nieuwsbrief uit, de inhoud wordt grotendeels door onze school verzorgd. De nieuwsbrief verschijnt nu nog op papier, in de toekomst digitaal. Er staan actuele zaken in, tips en nieuwtjes van de school. U kunt hiervoor ook kopij inleveren.

Contactschriftje

Het contactschriftje is bedoeld voor leerlingen die het moeilijk vinden gebeurtenissen op school of thuis te vertellen. In het contactschriftje kunnen ouders en school elkaar informeren over kleine dagelijkse gebeurtenissen, opdat beide partijen hierop kunnen inspelen. In de jongste groep wordt vanzelfsprekend veel gebruikgemaakt van het schriftje. Zijn de leerlingen al wat ouder, dan zal hier steeds minder gebruik van worden gemaakt. Wat er op school of thuis gebeurt, vertelt uw kind dan zelf. In de oudste groep gebruiken we het schriftje alleen als de leerling hier behoefte aan heeft.

Ouderbijdrage

Per jaar wordt aan ouders een vrijwillige financiële bijdrage gevraagd van € 25,- voor het uitvoeren van bijzondere activiteiten. U ontvangt hiervoor aan het begin van het jaar een acceptgiro, maar u bent niet verplicht om deze bijdrage te betalen. Wanneer u van deze bijdrage afziet, zal dat op geen enkele wijze consequenties hebben voor uw kind.

Ouderraad

In de ouderraad zitten ouders die extra activiteiten en klusjes voor de school organiseren en of uitvoeren. Hieraan kunnen alle ouders meewerken.

De ouderraad informeert u geregeld over de plannen en het verloop ervan.

Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad (mr) is het formele orgaan dat fungeert als gesprekspartner voor de directie over schoolse zaken. In de mr zitten vertegenwoordigers van ons personeel en de ouders van onze leerlingen. De mr wordt door de directie op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen binnen de school. Er zijn ook zaken waarvoor de directie de instemming of het advies van de mr nodig heeft.

Daarnaast heeft de mr initiatiefrecht. Dit betekent dat de mr over aangelegenheden die de school aangaan, aan de directie voorstellen kan doen of zijn standpunten kenbaar kan maken. Onze school is een dependance van de sector so Mariëndael, daarom is er een deelraad die de medezeggenschap van onze school behartigt.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (gmr) wordt gevormd door een vertegenwoordiging van personeel en ouders van alle dertien scholen binnen (het bestuur van) De Onderwijsspecialisten.

Mr-platform

Drie keer per jaar is er een mr-platform bestaande uit vertegenwoordigers van alle mr's. De voorzitter en de secretaris van de gmr organiseren het mr-platform. Het doel is informatie uitwisselen over onderwerpen die van toepassing zijn voor het merendeel van de aangesloten scholen. Ook wordt de organisatie en het functioneren van de mr en de gmr besproken. Alle bevoegdheden van de mr en de gmr en de procedure met betrekking tot verkiezingen zijn in een reglement vastgelegd. Dit ligt op school ter inzage.

**Contacten
met ouders
zijn van
wezenlijk
belang.**

12

VEILIG OP SCHOOL

- 18 **Een veilige school is een school waarin alle betrokkenen optimaal kunnen functioneren. De school moet een plek zijn waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders zich thuis voelen en zich veilig weten, en waar alle betrokkenen op een respectvolle, prettige en veilige manier met elkaar omgaan.**

Protocol Veilig op school

Om een veilig schoolklimaat te realiseren, heeft het bevoegd gezag van Mariëndaal, De Onderwijsspecialisten, richtlijnen vastgelegd in het protocol 'Veilig op school'. Hierin komen de leef-, gedrag- en schoolregels aan de orde en staat aangegeven hoe er in de verschillende situaties van grensoverschrijdend gedrag gehandeld dient te worden. Dit protocol ligt bij de directeur ter inzage.

Vertrouwenspersoon

Op onze school streven wij ernaar een schoolklimaat te creëren, waar geen plaats is voor seksistisch en ander discriminerend en/of intimiderend gedrag. Dit neemt niet weg dat het kan gebeuren dat leerlingen geconfronteerd worden met pesten, geweld, vernieling, diefstal of seksueel gerichte aandacht, gedragingen of opmerkingen van medeleerlingen of personeel, die zij als ongewenst ervaren.

Sommige kinderen kunnen heel goed duidelijk maken dat zij dergelijke gedragingen niet accepteren, anderen hebben daar hulp bij nodig. De leerlingen en/of hun ouders kunnen dan terecht bij de vertrouwenspersonen van onze school.

Deze hiervoor speciaal bijgeschoolde medewerker hoort de leerling en/of ouder aan en handelt vervolgens het protocol Veilig op school. In dit protocol staat aangegeven wat wij van ons personeel en onze leerlingen verwachten in de omgang met elkaar. Tevens is erin opgenomen hoe er gehandeld gaat worden. Iedere vertrouwenspersoon en leidinggevende beschikt over dat protocol.

Wanneer ouders en/of leerlingen om welke reden dan ook zich niet tot de vertrouwenspersoon van de school willen wenden, dan hebben zij nog twee andere mogelijkheden om een melding te doen: bij de externe vertrouwenspersoon van De Onderwijsspecialisten (een onafhankelijke functionaris), óf bij de landelijke vertrouwensinspecteur van het onderwijs. Deze laatste functionaris is hiervoor door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangesteld en is belast met de onderwerpen seksuele intimidatie, lichamelijk geweld, grove pesterijen, geweld, extremisme, discriminatie, onverdraagzaamheid, fundamentalisme en radicalisering binnen scholen.

U vindt de namen en telefoonnummers van de vertrouwenspersonen en de gegevens van het Centraal meldpunt vertrouwensinspecteur Onderwijs in bijlage 2.

Klachtenregeling

Een veilig klimaat, een goede sfeer en een prettig onderling contact zijn voor alle belanghebbenden in de school een voorwaarde om goed te kunnen functioneren. Toch kan het voorkomen dat er een dusdanig verschil van mening of zelfs een conflict ontstaat tussen ouders enerzijds en de school anderzijds, die er zelfs toe zou kunnen leiden dat u als ouder een klacht wenst in te dienen. Een zeer vervelende en ongewenste situatie, voor zowel u als ouders, maar zeker ook voor de school.

Wij willen er als school dan ook alles aan doen om bij een (dreigend) conflict met u in gesprek te treden om zodoende tot een bevredigende oplossing te komen en hebben daar de volgende afspraken over gemaakt:

- 1 Wanneer er sprake is van een irritatie of een andere vorm van ongenoegen over de gang van zaken rond uw kind, dan kunt u dat in eerste instantie altijd met de leraar van uw kind bespreken.
- 2 Heeft u het idee dat u hier geen bevredigend antwoord heeft gekregen of het probleem is niet opgelost, dan is de directeur van de school de eerst aangewezen om hierover met u in gesprek te treden.
- 3 Levert ook dit niet het gewenste resultaat op, dan kunt u zich wenden tot het College van Bestuur van De Onderwijsspecialisten.

- 4 Indien al uw stappen u toch niet het gevoel hebben geven dat u voldoende serieus bent genomen óf u van mening blijft verschillen met de school over de wijze waarop uw ongenoegen is afgehandeld, dan kunt u uw klacht volgens een vastgestelde procedure indienen bij de Landelijke Klachtencommissie. Onze school is aangesloten bij deze onafhankelijke, landelijk werkende commissie. De contactgegevens vindt u in bijlage 2.

Schorsing en verwijdering

Een leerling kan van school worden gestuurd voor een korte tijd (schorsing) of voorgoed (verwijdering). De school schorst of verwijdert de leerling meestal alleen als het zich ernstig misdraagt.

Het schoolbestuur beslist of uw kind wordt verwijderd. Voordat het bestuur zo'n besluit kan nemen, moeten eerst de ouders en de leraar van de leerling worden gehoord. Als het besluit eenmaal is genomen, mag het schoolbestuur de leerling niet onmiddellijk van school sturen. Het bestuur moet namelijk eerst proberen om een andere school te vinden voor de leerling. Alleen als dat niet lukt - en daar moet het schoolbestuur ten minste acht weken zijn best voor doen - mag de school de leerling de toegang tot de school weigeren.

De school kan uw kind alleen definitief verwijderen na overleg met de Inspectie van het Onderwijs. In dit overleg moet ook worden nagegaan op welke andere wijze uw kind onderwijs kan volgen.

20 **Bezwaar maken**

Als het schoolbestuur een leerling wil schorsen of verwijderen, moet het bestuur van de school daarover met de ouders overleggen. Als dit gesprek niets oplevert, kunt u de leerplichtambtenaar in uw gemeente vragen te bemiddelen. Verandert het schoolbestuur het besluit niet dan kunt u schriftelijk bezwaar aantekenen.

Het schoolbestuur moet binnen vier weken schriftelijk op het bezwaarschrift reageren. Verandert het schoolbestuur het besluit dan nog niet, dan kunt u in beroep gaan bij de rechter.

Veiligheid

De veiligheid is een belangrijk onderdeel van het schoolklimaat. Onze school is continu bezig om processen te verbeteren voor een optimale veiligheid op het gebied van arbo en brandveiligheid van het gebouw. Met de leerlingen oefenen we het ontruimen van het gebouw om in geval van calamiteiten de acties hierbij zo goed mogelijk te laten verlopen.

Verzekering

Voor onze leerlingen hebben wij een collectieve ongevallenverzekering afgesloten. Deze verzekering dekt de schade van lichamelijk letsel dat als gevolg van ongevallen is ontstaan. De verzekering is van toepassing:

- tijdens het verblijf in het schoolgebouw en op het daarbij behorende schoolterrein en wel vanaf één uur voor het begin van de schooltijd tot één uur na het einde van de schooltijd;
- tijdens de zwem- en gymlessen onder gediplomeerd toezicht;
- gedurende excursies, sportwedstrijden, museumbezoek, muziek- en toneelvoorstellingen, mits onder toezicht van onderwijzend personeel.

De schade wordt geregeld volgens de polisvoorwaarden en dient zo spoedig mogelijk bij de administratie van de school te worden opgegeven. De verzekering dekt geen materiële schade of vermissing.

De school is niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Leerlingen (of, als zij jonger zijn dan 14 jaar, hun ouders) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten. Een leerling die tijdens de schooluren of tijdens andere door de school georganiseerde activiteiten door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus in de eerste plaats zelf (of de ouders) verantwoordelijk voor.

Het is dus van belang dat ouders een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering afsluiten.

13

OVERIGE ZAKEN

In dit hoofdstuk leest u informatie die voor u van belang kan zijn. U leest bijvoorbeeld hoe wij omgaan met film en foto's op school.

Foto en film

Filmopnames en foto's geven vaak een mooi tijdsbeeld van een school of een gebeurtenis in de school. Om redenen van privacy heeft het bestuur, De Onderwijsspecialisten, een aantal richtlijnen vastgesteld:

Filmopnames voor directe begeleiding.

Voor opnames die bestemd zijn voor begeleiding van de kinderen, vragen wij de ouders niet om hun toestemming. Deze opnames worden namelijk alleen in school gebruikt en kunnen bekeken worden door de ouders en de bij het kind betrokken medewerkers van de school.

Film- en foto-opnames voor publicatie.

Op school of tijdens schoolactiviteiten worden foto's en filmopnames van leerlingen gemaakt. Wij vragen alle ouders altijd om ons door middel van een schriftelijke verklaring - die geldt voor de schoolperiode - te laten weten of ze akkoord gaan met het maken van desbetreffende opnames én of de school deze mag gebruiken voor publicatie zoals in een schoolbrochure.

Opnames bijzondere activiteiten.

Ouders mogen opnames maken van bijzondere activiteiten in school. Deze opnames mogen uitsluitend in huiselijke kring vertoond worden.

Sponsorbeleid

Onze school maakt geen gebruik van geld, goederen of diensten, waarvoor een sponsor een tegenprestatie verlangt in schoolverband.

Schoolreisje

Het schoolreisje is een schoolactiviteit; voor deelname hieraan vragen wij u geen aparte toestemming.

Schoolvervoer

Dit vervoer wordt geregeld en betaald door de gemeente waarin het kind woont. De school brengt de vervoersbedrijven op de hoogte van de vakanties, vrije dagen en studiedagen. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de directeur.

Weeralarm

Wanneer er door het KNMI een dag van tevoren een weeralarm wordt afgegeven, dan beslist u in principe zelf of u uw zoon of dochter naar school laat gaan.

Als u besluit uw kind niet te laten gaan, dient u dit telefonisch aan ons door te geven en zelf de noodzakelijke maatregelen te treffen zoals voor het vervoer.

Bij een weeralarm op de dag zelf neemt de directeur een besluit hoe we hiermee omgaan. Een aantal gemeentes heeft ouders geïnformeerd wanneer zij het schoolvervoer wel en niet door laten gaan bij een weeralarm.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 ONS TEAM

22 De samenwerking binnen ons team bestaat onder andere uit:

Regiodirecteur

De regiodirecteur geeft leiding aan de schooldirecteuren (behorende bij De Onderwijsspecialisten), van de regio Oost-Gelderland. Verder is de regiodirecteur belast met het ontwikkelen en uitvoeren van regionaal beleid en adviseert het bestuur over bovenregionaal beleid. De regiodirecteur is tevens verantwoordelijk voor de regievoering op de scholen en legt verantwoording af aan het College van Bestuur over gegeven adviezen.

Directeur

De directeur is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van het schoolbeleid en adviseert de regiodirecteur bij de vorming van het regionaal beleid. De directeur geeft leiding en sturing aan het onderwijs, de organisatie en medewerkers van de school.

Leraar

De leraren zijn als eersten verantwoordelijk voor de lessen (het onderwijs) en het welzijn van de leerlingen in hun groep.

Leraar bewegingsonderwijs

De leraar bewegingsonderwijs verzorgt alle gymnastieklessen op school.

Leraar muziek

De leraar muziek geeft muzieklessen aan verschillende groepen.

Klassenassistenten

De klassenassistenten geven onderwijsondersteuning en helpen met verzorgende taken.

Assistent plus

De assistent plus werkt in de oranje stroom en is samen met een leraar verantwoordelijk voor de groep.

Intern begeleider

De intern begeleider draagt zorg voor de inhoud en ontwikkeling van het onderwijsaanbod, ondersteunt de leraar bij alle hulpvragen van de leerlingen, coördineert de zorg en een aantal organisatorische zaken.

ICT-coördinator

De ICT-coördinator ondersteunt de leraren bij het maken van keuzes met betrekking tot de juiste leerstofgerichte software en schoolt hen in het gebruik ervan. Ook wordt de ICT-coördinator betrokken bij diverse projecten, waarbij het gebruik van de computer een must is.

Schoollogopediste

De schoollogopediste geeft spraak-/taalles in groepsverband en individueel of richt zich op andere communicatievormen (zoals gebaren en spraakcomputer).

Orthopedagoog

De orthopedagoog onderzoekt en observeert om ze een zo volledig mogelijke indruk te krijgen van het verstandelijk, emotioneel en sociaal functioneren van uw kind. Deze informatie wordt gebruikt om kinderen, ouders en teamleden te adviseren en te begeleiden. U kunt bij de orthopedagoog terecht met vragen over de opvoeding of het gedrag van uw kind.

Maatschappelijk werker

De maatschappelijk werker begeleidt ouders met de woon- en leefsituatie van hun kind. Daarnaast kan de maatschappelijk werker u ondersteunen in relatie tot het hebben en opvoeden van een kind met een beperking. De maatschappelijk werker is bekend met het regionale netwerk van instanties en (financiële) regelingen en voorzieningen.

Psychodiagnostisch medewerker

De psychodiagnostisch medewerker (vanuit locatie Arnhem) verricht naar aanleiding van een hulpvraag een psychodiagnostisch onderzoek. De bevindingen van het verstandelijk functioneren van uw kind worden verwerkt in een advies- en/of begeleidingsplan.

Stagiaires

Onze school is stageschool voor studenten van de pabo en de opleiding sociaal pedagogisch werk. De stagiaires worden in verschillende groepen geplaatst. De leraar of de klassenassistent blijft altijd eindverantwoordelijk voor taken die stagiaires uitvoeren.

Vervanging bij ziekte en (studie)verlof/scholing

Het is noodzakelijk dat onze medewerkers regelmatig worden bijgeschoold. De data van de studiedagen, die aan het begin van het schooljaar bekend zijn, worden in de jaarplanning opgenomen. Op deze dagen gaan de leerlingen niet naar school. Daarnaast kan het voorkomen dat een aantal leraren en/of klassenassistenten een cursus bezoekt die niet in het jaarschema is opgenomen. In dat geval wordt voor vervanging gezorgd.

Wijze van vervanging

Wanneer een leraar of klassenassistent afwezig is, wordt in eerste instantie altijd gezocht naar geschikte invalkrachten. We werken samen met de vervangingspool van de IJsselgroep. Als een leraar afwezig is en vervanging absoluut niet mogelijk is, dan zal de klassenassistent de groep begeleiden, ondersteund door een andere klassenassistent.

Als er geen invalassistent zijn, dan zal de leraar alleen de groep begeleiden, ondersteund door personeel van de andere groepen. Voor de vervanging tijdens compensatieverlof zijn speciaal medewerkers aangesteld.

Mocht blijken dat ondanks alle inspanningen geen vervanging voorhanden is, dan kan het in het uiterste geval zo zijn dat uw kind thuis moet blijven. Uw kind wordt nooit op dezelfde dag naar huis gestuurd. Wij zullen dit altijd door middel van een brief aankondigen.

BIJLAGE 2 NAMEN EN ADRESSEN

24

Mariëndael

Locatie Doetinchem

Oude Rozengaardseweg 144

7009 ND Doetinchem

T 0314 - 33 12 66

doetinchem@mariendael.nl

Schoolbestuur

SG Mariëndael staat onder het

bevoegd gezag van stichting

De Onderwijsspecialisten.

Het bestuur van Mariëndael wordt

gevormd door het College van

Bestuur (CvB) van

De Onderwijsspecialisten:

- Wim Ludeke (voorzitter CvB)
- Hennie Loeffen (lid CvB)

De Onderwijsspecialisten

College van Bestuur

Postbus 821

6800 AV Arnhem

T 026 - 353 74 83

F 026 - 353 74 99

cvb@deonderwijsspecialisten.nl

www.deonderwijsspecialisten.nl

Directeur Mariëndael

Locatie Doetinchem

Hester Dahm

Rozengaardseweg 34-08

7001 DP Doetinchem

T 06 - 29 35 27 44

Special Heroes

Koningstraat 27

6811 DG Arnhem

T 026 - 353 74 80

info@specialheroes.nl

www.specialheroes.nl

Vertrouwenspersoon

Ludwien Harmsen
T 0314 - 33 12 66 of
026 - 352 62 17
l.harmsen@grootklimmendaal.nl

**Vertrouwenspersoon extern
voor Mariëndael**

Maarten Toll
Bongerd 22
6584 DH Molenhoek
T 06 - 21 80 46 64
maartentoll@tota.nl

**Centraal meldpunt
vertrouwensinspecteur
onderwijs**

Bij klachten over seksuele
intimidatie, seksueel misbruik en
ernstig psychisch of fysiek geweld
of signalen inzake discriminatie,
onverdraagzaamheid,
fundamentalisme,
radicalisering, extremisme
en dergelijke
T 0900 - 111 3 111 (lokaal tarief)

Landelijke klachtencommissie

Bij klachten van algemene aard en
waar u niet met de school uitkomt.
T 0348 - 40 52 45

Postbus 51

Voor algemene vragen over
het onderwijs
www.postbus51.nl
T 0800 - 8051 (gratis)

Inspectie van het Onderwijs

www.onderwijsinspectie.nl

BIJLAGE 3

SAMENWERKING MET ORGANISATIES

26

Groot Klimmendaal

Groot Klimmendaal is een revalidatiecentrum dat revalidatiegeneeskundige behandeling geeft aan kinderen, jongeren en volwassenen met een lichamelijke beperking. Telefoonnummer secretariaat: 0314 - 32 93 84.

Zozijn

Zozijn is een zorginstelling die in Doetinchem en omgeving zorg en begeleiding biedt in het onderwijs. Mariëndael heeft voor de locatie Doetinchem een samenwerkingsverband met Zozijn. In nauw overleg met de leraar biedt de zorgbegeleider vanuit Zozijn ondersteuning aan de kinderen. Ook hier geldt dat afhankelijk van de intensiteit van de zorgvraag, individueel en in groepsverband ondersteuning gegeven kan worden. Op basis van een verstrekte indicatie wordt deze specifieke zorg in het onderwijs gefinancierd door de AWBZ. Informatie: 0314 - 39 82 00.

REC Groot Gelre

Al een aantal jaren neemt Mariëndael deel aan een samenwerkingsverband van een aantal scholen (waaronder scholen voor leerlingen met een verstandelijke beperking). Samen met die scholen is het Regionaal Expertise Centrum (REC) Groot Gelre opgericht. Telefoonnummer secretariaat: 026 - 353 74 64.

COLOFON

tekst | De Onderwijsspecialisten

fotografie | VVB foto, Arnhem

ontwerp | Mariël Hoogeslag voor Loep ontwerp, Arnhem

vormgeving | Grafix, Arnhem

druk | Drukkerij De Rijn, Velp

datum | Juli 2010

MARIËNDAEL **Locatie Doetinchem**

Onze school geeft speciaal onderwijs aan leerlingen met een lichamelijke of meervoudige beperking en aan langdurig zieke kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar.

Oude Rozengaardseweg 144 | 7009 ND Doetinchem
T 0314 - 33 12 66
doetinchem@mariendael.nl
doetinchem.mariendael.nl

Mariëndael Locatie Doetinchem maakt deel uit van stichting De Onderwijsspecialisten
www.deonderwijsspecialisten.nl